

Motion till riksdagen 2025/26:3617

av Joar Forssell (L)

Urbana utmaningar i utjämningsystemet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda och hantera urbana problem och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det kommunala kostnadsutjämningsystemet spelar en central roll för att ge landets kommuner förutsättningar att tillhandahålla likvärdiga välfärdstjänster. Nuvarande system tar inte tillräcklig hänsyn till särskilda kostnader som uppstår eller förstärks i tätbefolkade och urbana miljöer – exempelvis ökade kostnader för trygghetstjänster, skadegörelse och social utsatthet. Det riskerar att skapa snedvridningar där städer, trots hög skattekraft, drabbas oproportionerligt och kan få svårt att möta komplexa behov.

Kommuner bör ges större handlingsfrihet att organisera sina tjänster utifrån rättvisa förutsättningar. Kostnadsutjämnningen ska inte vara stelbent utan modern och erkänna att olika geografiska miljöer innebär olika kostnadsprofiler. Genom att erkänna urbanitetens kostnader stärker vi statens solidaritet med städer, samtidigt som kommunernas frihet och ansvar bevaras.

Det kommunala kostnadsutjämningsystemet kan reformeras för att inkludera urbana kostnadspålagor – såsom trygghet, skadegörelse och socialt utsatta strukturer. En utredning bör analysera vilka indikatorer och data som är lämpliga för att spegla dessa kostnader (t.ex. brottsstatistik, trångboddhet, segregation) utan att ge fel incitament. Nya regler bör införas successivt, med krav på transparens och utvärdering för att minimera administrativa bördor. Stöd bör ges till kommuner i tätbefolkade områden för förebyggande sociala insatser och trygghetssatsningar, med möjlighet att koppla vissa medel till de nya kostnadsparametrarna.

Joar Forssell (L)

